ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
L. A. GEELHOED
της 12ης Σεπτεμβρίου 2006 [1]

Πίνακας περιεχομένων

I — Εισαγωγή ..... I - 963

II — Η προσβαλλόμενη απόφαση ..... I - 963

III — Η ενώπιον του Πρωτοδικείου δίκη και η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση ..... I - 965

IV — Η ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία ..... I - 965

V — Λόγοι αναιρέσεως και επιχειρήματα των διαδίκων ..... I - 966

A — Πρώτος λόγος αναιρέσεως: παραβίαση της αρχής της δίκαιης δίκης ..... I - 966

1. Επιχειρηματολογία του Πρωτοδικείου ..... I - 966

2. Αιτιάσεις της αναιρεσείουσας ..... I - 968

3. Επιχειρήματα της Επιτροπής ..... I - 970

4. Εκτίμηση ..... I - 973

B — Δεύτερος λόγος αναιρέσεως: εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 81 ΕΚ στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... I - 978

1. Συλλογιστική του Πρωτοδικείου ..... I - 978

2. Αιτιάσεις της αναιρεσείουσας ..... I - 979

3. Επιχειρήματα της Επιτροπής ..... I - 980

4. Εκτίμηση ..... I - 981

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ολλανδική.

Γ — Τρίτος λόγος αναιρέσεως: παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως κατά την εκτίμηση του επιβληθέντος προστίμου ..... I - 983
1. Τα σχετικά αποσπάσματα της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ..... I - 983
2. Αιτιάσεις της αναιρεσείουσας ..... I - 984
3. Επιχειρήματα της Επιτροπής ..... I - 986
4. Εκτίμηση ..... I - 987
VI — Επί των εξόδων ..... I - 988
VII — Πρόταση ..... I - 989

I — Εισαγωγή

1. Η υπό κρίση υπόθεση αφορά αίτηση αναιρέσεως της Salzgitter Mannesmannröhren-Werke GmbH, πρώην Mannesmannröhren-Werke AG (στο εξής: Mannesmann), κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2004, Τ-44/00, Mannesmannröhren-Werke AG κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [2].

2. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το Πρωτοδικείο μείωσε το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην αναιρεσείουσα με την απόφαση 2003/382/ΕΚ της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 81 της Συνθήκης ΕΚ (Υπόθεση IV/E-1/35.860-B — Χαλυβδοσωλήνες άνευ ραφής) [3] (στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση), ενώ κατά τα λοιπά απέρριψε την προσφυγή ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως.

II — Η προσβαλλόμενη απόφαση

3. Όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά ως προς τα οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, παραπέμπω στις προτάσεις μου s στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-403/04 P και C-405/04 P, Sumitomo Metal Industries Ltd και Nippon Steel Corp. κατά Επιτροπής, σημεία 3 έως 12.

2 — Συλλογή 2004, σ. II-2223.

3 — ΕΕ L 140, σ. 1.

4. Στον βαθμό που είναι χρήσιμο για την εκδίκαση της προκειμένης αιτήσεως αναιρέσεως, το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

1) [Η] Mannesmannröhren-Werke AG [...] παραβίασ[ε] τις διατάξεις του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, συμμετέχοντας, κατά τον τρόπο και στον βαθμό που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης, σε μια συμφωνία που προέβλεπε, μεταξύ άλλων, τη διατήρηση της αντίστοιχης εγχώριας αγοράς τους για τα είδη σωληνουργίας για τον κλάδο πετρελαίου και αερίου (OCTG) με σπειρώματα συνήθους ποιότητας και το έργο αγωγών άνευ ραφής.

2) Η παράβαση διήρκεσε μεταξύ του 1990 και του 1995 για [τη] Mannesmannröhren-Werke AG [...].

Άρθρο 2

1) Οι επιχειρήσεις Mannesmannröhren-Werke AG [...] παραβίασαν τις διατάξεις του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, συνάπτοντας, στο πλαίσιο της παράβασης που αναφέρεται στο άρθρο 1, συμβάσεις που είχαν ως αποτέλεσμα μια κατανομή των προμηθευτών λείων σωλήνων OCTG στην British Steel Limited [...].

2) [...] Για τη Mannesmannröhren-Werke AG η παράβαση διήρκεσε μεταξύ της 9ης Αυγούστου 1993 και της 24ης Απριλίου 1997.

[...]

Άρθρο 4

Επιβάλλονται στις επιχειρήσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 1 τα ακόλουθα πρόστιμα, λόγω της διαπιστωθείσας παράβασης στο εν λόγω άρθρο:

1. Mannesmannröhren-Werke AG
13 500 000 ευρώ

[...]»

III — Η ενώπιον του Πρωτοδικείου δίκη και η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση

5. Με επτά δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου μεταξύ της 28ης Φεβρουαρίου και της 3ης Απριλίου 2000, επτά από τις οκτώ επιχειρήσεις στις οποίες επιβλήθηκε πρόστιμο, μεταξύ των οποίων η Mannesmann, άσκησαν προσφυγή κατά της αποφάσεως.

6. Η Mannesmann ζήτησε την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως ή, επικουρικώς, τη μείωση του προστίμου που της είχε επιβληθεί και την καταδίκη της Επιτροπής στα δικαστικά έξοδα.

7. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο:

— ακύρωσε το άρθρο 1, παράγραφος 2, της προσβαλλομένης αποφάσεως καθόσον διαπιστώνει την ύπαρξη της προσαπτομένης παραβάσεως για τον προ της 1ης Ιανουαρίου 1991 χρόνο·

— καθόρισε σε 12 600 000 ευρώ το ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στην αναιρεσείουσα·

— απέρριψε την προσφυγή κατά τα λοιπά·

— υποχρέωσε κάθε διάδικο να φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

IV — Η ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία

8. Με την αίτησή της αναιρέσεως, η Mannesmann ζητεί από το Δικαστήριο:

— να ακυρώσει την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση καθόσον απέρριψε την προσφυγή κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως·

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·

— επικουρικώς, να μειώσει το πρόστιμο που καθορίστηκε με το άρθρο 4 της προσβαλλομένης αποφάσεως·

— να μειώσει τους τόκους υπερημερίας που καθορίζει το άρθρο 5 της προσβαλλομένης αποφάσεως·

— επιπλέον, επικουρικώς, να αναπέμψει την υπόθεση στο Πρωτοδικείο προκειμένου να εκδώσει νέα απόφαση στην οποία θα λάβει υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

9. Η Επιτροπή ζήτησε από το Δικαστήριο να απορρίψει εν όλω την αίτηση αναιρέσεως και να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

V — Λόγοι αναιρέσεως και επιχειρήματα των διαδίκων

10. Η Mannesmann επικαλείται τρεις λόγους για την ακύρωση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως με τους οποίους προβάλλει, αντιστοίχως, παραβίαση της αρχής της δίκαιης δίκης, εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 81 στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως και παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως.

11. Με αυτή τη σειρά θα εξετάσω στη συνέχεια τους λόγους αναιρέσεως που προβάλλει η αναιρεσείουσα.

A — *Πρώτος λόγος αναιρέσεως: παραβίαση της αρχής της δίκαιης δίκης*

1. Επιχειρηματολογία του Πρωτοδικείου

12. Πρωτοδίκως η αναιρεσείουσα αμφισβήτησε το παραδεκτό του εγγράφου «sharing key» ως αποδείξεως των παραβάσεων του άρθρου 81 ΕΚ οι οποίες διαπιστώθηκαν με την προσβαλλομένη απόφαση. Εφόσον η Επιτροπή δεν ανακοίνωσε την ταυτότητα του συντάκτη του εγγράφου, η γνησιότητά του και η αποδεικτική του αξία πρέπει να εκτιμηθούν με την απαιτούμενη επιφυλακτικότητα.

13. Η Επιτροπή θα έπρεπε να διευκρινίσει τουλάχιστον υπό ποιες συνθήκες απέκτησε το έγγραφο αυτό το οποίο επικαλείται ως άμεση απόδειξη μιας παράνομης πράξεως.

14. Λαμβανομένου υπόψη ότι καμία από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις δεν αναγνώρισε τη γνησιότητα του εγγράφου αυτού την οποία η Επιτροπή δεν απέδειξε κατά οποιονδήποτε άλλο τρόπο, η προσβαλλόμενη απόφαση εις βάρος της Mannesmann δεν μπορούσε να βασιστεί στο έγγραφο αυτό. Αυτό αποτελεί προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και δικαιολογεί την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως.

15. Το Πρωτοδικείο σχολίασε λεπτομερώς, στις σκέψεις 81 έως 85, τα επιχειρήματα αυτά τα οποία προέβαλε η αναιρεσείουσα κατά του παραδεκτού ως αποδεικτικού στοιχείου του εγγράφου «sharing key»:

«81. Πρέπει να παρατηρηθεί, καταρχάς, ότι η Επιτροπή, στις αιτιολογικές σκέψεις της προσβαλλομένης αποφάσεως που είναι αφιερωμένες στην ύπαρξη της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1, στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στη δήλωση του Verluca της 17ης Σεπτεμβρίου 1996 [...]. Η Επιτροπή στηρίζεται μεν επίσης, στο πλαίσιο αυτό, ειδικότερα στις αιτιολογικές σκέψεις 85 και 86 της προσβαλλομένης αποφάσεως, στο έγγραφο "sharing key", πρέπει όμως να θεωρηθεί ότι το έγγραφο αυτό έχει ήσσονα σημασία στη γενική οικονομία της προσβαλλομένης αποφάσεως σε σχέση προς τις δηλώσεις του Verluca.

82. Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί ευθύς εξαρχής το επιχείρημα της Mannesmann ότι η Επιτροπή στηρίχθηκε κυρίως στο έγγραφο αυτό για να διαπιστώσει την ύπαρξη της παραβάσεως την οποία αφορά το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως [...].

83. [Στη σκέψη αυτή το Πρωτοδικείο επαναλαμβάνει εν μέρει τα σημεία 85 και 86 της προσβαλλομένης αποφάσεως στις οποίες εκτίθεται πώς έφθασε στα χέρια της Επιτροπής το έγγραφο "sharing key" και ποιο είναι το κρίσιμο περιεχόμενό του.]

84. Πρέπει, καταρχάς, να παρατηρηθεί, όσον αφορά το παραδεκτό του εγγράφου "sharing key" ως αποδείξεως της παραβάσεως που διαπιστώνεται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η αρχή που ισχύει στο κοινοτικό δίκαιο είναι η αρχή της ελεύθερης εκτιμήσεως των αποδείξεων και ότι το μόνο κατάλληλο κριτήριο προς εκτίμηση των προσκομιζομένων αποδείξεων έγκειται στην αξιοπιστία τους (προτάσεις του δικαστή B. Vesterdorf, ασκήσαντος καθήκοντα γενικού εισαγγελέα, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Οκτωβρίου 1991, T-1/89, Rhône Poulenc κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-867, II-869, II-954· βλ., επίσης, υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Μαρτίου 2000, C-310/98 και C-406/98, Met-Trans και Sagpol, Συλλογή 2000, σ. I-1797, σκέψη 29, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 7ης Νοεμβρίου 2002, T-141/99, T-142/99, T-150/99 και T-151/99, Vela και Tecnagrind κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-4547, σκέψη 223). Εξάλλου, μπορεί να είναι απαραίτητο να προστατεύσει η Επιτροπή την ανωνυμία των πληροφοριοδοτών (βλ., υπό την έννοια αυτή, [...] απόφαση Adams κατά Επιτροπής, σκέψη 34) [4], αυτή δε η περίσταση δεν αρκεί για να υποχρεώσει την Επιτροπή να μη λάβει υπόψη της ένα αποδεικτικό στοιχείο που έχει στην κατοχή της.

4 — Απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 1985, 145/83 (Συλλογή 1985, σ. 3539).

85. Κατά συνέπεια, τα επιχειρήματα της Mannesmann μπορούν μεν να είναι λυσιτελή για την εκτίμηση της αξιοπιστίας και, ως εκ τούτου, της αποδεικτικής ισχύος του εγγράφου "sharing key", δεν πρέπει, ωστόσο, να θεωρηθεί ότι το έγγραφο αυτό αποτελεί απαράδεκτο αποδεικτικό στοιχείο που πρέπει να αφαιρεθεί από τον φάκελο».

2. Αιτιάσεις της αναιρεσείουσας

16. Προς θεμελίωση του παρόντος λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα επικαλείται κυρίως δύο επιχειρήματα:

— στη σκέψη 84 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το Πρωτοδικείο δεν ερμήνευσε ορθώς τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου σύμφωνα με την οποία, κατά την εκτίμηση των αποδείξεων, θα πρέπει να ελέγχεται η προέλευσή τους·

— δεχόμενο το έγγραφο «sharing key» ως αποδεικτικό στοιχείο, το Πρωτοδικείο αγνόησε τη συναφή νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σχετικά με το άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (στο εξής: ΕΣΔΑ) όσον αφορά το παραδεκτό ανώνυμων μαρτύρων και ανώνυμων αποδεικτικών στοιχείων.

17. Σύμφωνα με την αναιρεσείουσα, η οποία επικαλείται συναφώς την απόφαση Vela και Tecnagrind κατά Επιτροπής [5], σκέψη 223, το κοινοτικό δίκαιο απαιτεί, κατά την εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων, να λαμβάνεται υπόψη η προέλευσή τους.

18. Στο πλαίσιο διαδικασίας διοικητικής έρευνας, ο καθού πρέπει να μπορεί να ελέγξει, χωρίς κανέναν περιορισμό, τη γνησιότητα του περιεχομένου ενός εγγράφου καθώς και την αξιοπιστία του πληροφοριοδότη. Διαφορετικά, δεν είναι σε θέση να προσδιορίσει αν ο πληροφοριοδότης λέγει την αλήθεια ή αν είναι υποχείριο τρίτων που επιθυμούν να βλάψουν τη συγκεκριμένη επιχείρηση. Η χρησιμοποίηση αποδεικτικών στοιχείων των οποίων ο συντάκτης και η προέλευση είναι άγνωστοι αντιβαίνει εξάλλου προς την αρχή του κράτους δικαίου, η οποία διακηρύσσεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, ΕΕ.

19. Τούτο ακολουθεί και η απόφαση Adams κατά Επιτροπής [6], στην οποία παραπέμπει το Πρωτοδικείο και η οποία αφορούσε «ανώνυμες» πληροφορίες που χρησιμοποιήθηκαν για τη διεξαγωγή έρευνας με σκοπό να ανευρεθούν και άλλα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία είναι παραδεκτά.

5 — Προπαρατεθείσα στην παράγραφο 15.

6 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 4.

20. Από το άρθρο 6, παράγραφος 2, ΕΕ προκύπτει, κατά την αναιρεσείουσα, ότι κατά την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα θεμελιώδη δικαιώματα τα οποία θεσπίζει η ΕΣΔΑ. Αυτό επιβεβαιώθηκε εξάλλου και πάλι ρητώς με τον Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [7]. Τα άρθρα 46 και 47 του Χάρτη αντιστοιχούν στο άρθρο 6 της ΕΣΔΑ και εξασφαλίζουν στους ενδιαφερόμενους πολίτες το δικαίωμα για δίκαιη δίκη.

21. Εξάλλου, το άρθρο 52, παράγραφος 3, του Χάρτη διευκρινίζει ότι η ερμηνεία του Χάρτη από τα δικαστήρια πρέπει να εξασφαλίζει επίπεδο προστασίας τουλάχιστον ίσο με το επίπεδο που παρέχει η ΕΣΔΑ. Στις επίσημες δηλώσεις σχετικά με το άρθρο 52, παράγραφος 3, προστίθεται ότι η παραπομπή στην ΕΣΔΑ αφορά και τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

22. Με τη νομολογία του το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχει θέσει επανειλημμένα σαφή όρια όσον αφορά τη χρησιμοποίηση δηλώσεων ανώνυμου τρίτου. Σύμφωνα με τη νομολογία αυτή, ο καθού πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αμφισβητεί όχι μόνον τη γνησιότητα των εν λόγω δηλώσεων, αλλά και την αξιοπιστία του προσώπου που προστατεύεται από την ανωνυμία. Συναφώς, η αναιρεσείουσα παραπέμπει στις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στις υποθέσεις Kostovski κατά Κάτω Χωρών [8], Van Mechelen κατά Κάτω Χωρών [9], και Windisch κατά Αυστρίας [10].

23. Η νομολογία αυτή επιβεβαιώνει, εξάλλου, ότι η χρησιμοποίηση ανωνύμων δηλώσεων είναι παραδεκτή κατά το στάδιο των ερευνών στο πλαίσιο μιας διαδικασίας, αλλά ότι οι δηλώσεις αυτές δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως ενοχοποιητικά αποδεικτικά στοιχεία εις βάρος του κατηγορουμένου.

24. Η θέση της νομολογίας όσον αφορά έγγραφο που περιλαμβάνει τη δήλωση ανώνυμου μάρτυρα συνοψίζεται ως εξής στην πρόσφατη απόφαση Visser κατά Κάτω Χωρών [11]: ένα τέτοιο έγγραφο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως αποδεικτικό στοιχείο μόνον εφόσον α) σε κανένα στάδιο της διαδικασίας ο καθού δεν ζήτησε την άδεια να εξετάσει τον συγκεκριμένο μάρτυρα, β) η καταδικαστική απόφαση βασίζεται κυρίως σε άλλα αποδεικτικά στοιχεία που δεν προέρχονται από ανώνυμες πηγές και γ) το οικείο δικαστήριο όργανο επισημαίνει ρητώς ότι χρησιμοποίησε την κατάθεση του ανώνυμου μάρτυρα με σύνεση και επιφυλακτικότητα.

7 — ΕΕ 2000, C 364, σ. 1.

8 — Βλ. απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της 20ής Νοεμβρίου 1989, σειρά Α, αριθ. 166.

9 — Βλ. απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της 23ης Απριλίου 1997, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-III.

10 — Βλ. απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της 27ης Σεπτεμβρίου 1990, σειρά Α, αριθ. 186.

11 — Βλ. απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της 14ης Φεβρουαρίου 2002, *Recueil des arrêts et décisions* 2002, παράγραφος 32.

25. Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο δεν τήρησε τις προϋποθέσεις αυτές. Συνεπώς, είναι αδιάφορο ποια αποδεικτική αξία απέδωσε το Πρωτοδικείο στο έγγραφο «sharing key». Εξάλλου, από τις σκέψεις 85 έως 94 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι το έγγραφο αυτό κατέχει κεντρική θέση στην εκτίμηση των αποδείξεων.

26. Εν κατακλείδι η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι, χρησιμοποιώντας το έγγραφο «sharing key» προκειμένου να την ενοχοποιήσει, το Πρωτοδικείο παραβίασε την αρχή της δίκαιης δίκης, δυνάμει της οποίας τα δικαιώματα άμυνας μπορούν να περιορίζονται μόνο στο μέτρο που ο περιορισμός αυτός είναι απαραίτητος και αναλογικός [12]. Δεδομένου ότι το Πρωτοδικείο δεν γνώριζε ούτε την ταυτότητα ούτε τα κίνητρα του ανώνυμου πληροφοριοδότη, δεν μπορούσε να μορφώσει γνώμη ούτε και για το αν αυτός ο περιορισμός των δικαιωμάτων άμυνας ήταν, εν προκειμένω, δικαιολογημένος.

3. Επιχειρήματα της Επιτροπής

27. Η Επιτροπή εκτιμά ότι ο παρών λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος διότι η αναιρεσείουσα επικαλείται για πρώτη φορά κατ' αναίρεση παράβαση της ΕΣΔΑ και του Χάρτη. Κατά τη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου, η αναιρεσείουσα είχε απλώς υποστηρίξει ότι, αν το έγγραφο «sharing key» γινόταν δεκτό ως αποδεικτικό στοιχείο, αυτό θα αποτελούσε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας. Εν πάση περιπτώσει, πρωτοδίκως η αναιρεσείουσα δεν θα μπορούσε να προσάψει στην Επιτροπή παραβίαση του Χάρτη, ο οποίος εγκρίθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 2000, ενώ η προσβαλλομένη απόφαση εκδόθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 1999.

28. Επί της ουσίας, η Επιτροπή αποκρούει τον ισχυρισμό ότι το Πρωτοδικείο προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας. Από τη νομολογία στην οποία παραπέμπει η αναιρεσείουσα [13] ουδαμώς προκύπτει το συμπέρασμα ότι δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως αποδεικτικό στοιχείο έγγραφο του οποίου ο συντάκτης είναι άγνωστος. Σύμφωνα με τη νομολογία αυτή, η προέλευση εγγράφου αποτελεί ένα από τα διάφορα κριτήρια βάσει των οποίων πρέπει να εκτιμηθεί η αποδεικτική του αξία.

29. Όπως και η υπεράσπιση, το Πρωτοδικείο πρέπει να εκτιμήσει, βάσει όλων των διαθέσιμων πληροφοριών, αν ένα αποδεικτικό στοιχείο είναι γνήσιο ή όχι και αν το περιεχόμενό του αντικατοπτρίζει επακριβώς ή εσφαλμένα τα πραγματικά περιστατικά.

30. Το ερώτημα που τίθεται συνεπώς είναι κατά πόσον η αναιρεσείουσα μπορούσε να λάβει θέση όσον αφορά τη γνησιότητα και την αξιοπιστία των αποδεικτικών στοιχείων τα οποία εκτίμησε το Πρωτοδικείο πριν αυτό εκφέρει την κρίση του. Τούτο συνέβη εν

12 — Συναφώς η αναιρεσείουσα παραπέμπει στην απόφαση της 11ης Ιουλίου 1989, 265/87, Schräder κατά Hauptzollamt Gronau (Συλλογή 1989, σ. 2237, σκέψη 21).

13 — Προπαρατεθείσα στο σημείο 15 και στην υποσημείωση 4.

προκειμένω, τόσο κατά τη διαδικασία που οδήγησε στην προσβαλλόμενη απόφαση της Επιτροπής όσο και κατά τη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου.

31. Αν ο συντάκτης και ο παραλήπτης εγγράφου, καθώς και οι περιστάσεις υπό τις οποίες καταρτίστηκε είναι άγνωστοι ή δεν μπορούν να κοινολογηθούν από την Επιτροπή λόγω της υποχρεώσεως τηρήσεως του απορρήτου που της επιβάλλει το άρθρο 287 ΕΚ, τούτο μπορεί ασφαλώς να επηρεάσει την αποδεικτική αξία του.

32. Το Πρωτοδικείο έλαβε δεόντως υπόψη το γεγονός αυτό κατά την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων στην οποία προέβη με την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση: αφενός, με τη σκέψη 86 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως διαπιστώνει ότι το έγγραφο «sharing key» έχει περιορισμένη μόνον αποδεικτική αξία, διότι οι περιστάσεις υπό τις οποίες καταρτίστηκε είναι άγνωστες, ενώ, αφετέρου, με τις σκέψεις 87 και 94 της ίδιας αποφάσεως διαπιστώνει ότι όντως έχει μια τέτοια —περιορισμένη— αποδεικτική αξία διότι περιέχει ειδικές πληροφορίες οι οποίες συμπίπτουν με αυτές που περιέχονται σε άλλα έγγραφα.

33. Εξάλλου, τα συμπεράσματα που αντλεί η αναιρεσείουσα από την απόφαση Adams κατά Επιτροπής [14] δεν είναι πλήρη. Είναι αλήθεια ότι, σύμφωνα με την απόφαση αυτή, η Επιτροπή έχει υποχρέωση τηρήσεως του απορρήτου, όταν ένας πληροφοριοδότης ζητεί να διαφυλαχθεί η ανωνυμία του, αλλά η υποχρέωση αυτή αποκτά περιεχόμενο μόνον τη στιγμή που αποφασίζει να χρησιμοποιήσει τις οικείες πληροφορίες.

34. Η Επιτροπή αρνείται ότι το Πρωτοδικείο παρέβη το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ και τα άρθρα 47 και 48 του Χάρτη.

35. Όσον αφορά τον Χάρτη, παρατηρεί ότι δεν είναι —ακόμα— νομικά δεσμευτικός [15]. Εξάλλου, το δικαίωμα για δίκαιη δίκη, όπως ορίζεται στο άρθρο 47, παράγραφος 2, του Χάρτη, δεν έχει κάποια συγκεκριμένη έννοια διότι, δυνάμει του άρθρου 52, παράγραφος 3, το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διατάξεως δεν είναι ευρύτερο από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ. Συνεπώς, δεν είναι απαραίτητο να δοθεί, στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη προσοχή στο άρθρο 47 του Χάρτη.

36. Μολονότι η ΕΣΔΑ δεν αποτελεί μέρος του κοινοτικού δικαίου [16], το δικαίωμα για δίκαιη δίκη περιλαμβάνεται μεταξύ των θεμελιωδών δικαιωμάτων τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του κοινοτικού δικαίου και για την ερμηνεία των οποίων ο κοινοτικός δικαστής πρέπει να λαμβάνει

14 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 4.

15 — Απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Ιανουαρίου 2003, T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 και T-272/01, Philip Morris κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. II-1, σκέψη 122).

16 — Απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Φεβρουαρίου 2001, T-112/98, Mannesmannröhren-Werke AG κατά Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. II-729, σκέψη 59).

δεόντως υπόψη τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου [17].

37. Η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στην οποία παραπέμπει η αναιρεσείουσα, αφορά τη χρησιμοποίηση ανώνυμων καταθέσεων στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, ενώ στην κρινόμενη υπόθεση πρόκειται για χρησιμοποίηση εγγράφου του οποίου δεν προσδιορίζεται ο συντάκτης στο πλαίσιο διαδικασίας επιβολής προστίμου.

38. Η Mannesmann κακώς εξομοιώνει τη διά μαρτύρων απόδειξη με την έγγραφη απόδειξη. Καμία από τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στις οποίες παραπέμπει η αναιρεσείουσα [18], δεν οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα έγγραφα μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνον αν ο συντάκτης τους είναι γνωστός και μπορεί να εξεταστεί από τον καθού και από το αρμόδιο δικαστήριο.

39. Κατά την Επιτροπή, η νομολογία αυτή στηρίζεται στην αρχή ότι όλα τα αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να προσκομίζονται σε δημόσια συνεδρίαση προκειμένου να διεξαχθεί κατ' αντιπαράθεση συζήτηση [19].

40. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας διοικητικής έρευνας, δεν έχει την εξουσία να εξαναγκάσει πρόσωπα να εμφανιστούν ως μάρτυρες. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο, στις υποθέσεις ανταγωνισμού, οι αποφάσεις της στηρίζονται κυρίως σε έγγραφες αποδείξεις. Υπό το πρίσμα των ιδιόμορφων αυτών χαρακτηριστικών της διαδικασίας, η Επιτροπή τηρεί την προεκτεθείσα αρχή επιτρέποντας την πρόσβαση σε όλα τα αποδεικτικά στοιχεία, έτσι ώστε η ενδιαφερόμενη επιχείρηση να μπορέσει να λάβει γνώση των στοιχείων αυτών και να αντιδράσει εγγράφως ή προφορικώς. Αυτή είναι η κατ' αντιπαράθεση συζήτηση την οποία πρέπει να καταστήσει δυνατή η Επιτροπή εφαρμόζοντας την προαναφερθείσα αρχή στη διοικητική διαδικασία.

41. Η Επιτροπή αρνείται, εξάλλου, τον ισχυρισμό της Mannesmann ότι το έγγραφο «sharing key» διαδραμάτισε κεντρικό ρόλο κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων.

42. Το Πρωτοδικείο έχει αποκρούσει τον ισχυρισμό αυτό με τις σκέψεις 81 και 82 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Στη σκέψη 87, το Πρωτοδικείο αναπτύσσει αυτή την άποψη κάνοντας τη διαπίστωση ότι, στο μέτρο που το έγγραφο «sharing key» περιέ-

17 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Οκτωβρίου 2002, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P., C-247/99 P, C-250/99 P, C-252/99 P και C-254/99 P, Limburgse Vinylmaatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. I-8375, σκέψεις 273 και 274).

18 — Η Επιτροπή παραπέμπει στις αποφάσεις Kostovski κατά Κάτω Χωρών (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 8, § 41)· Van Mechelen κατά Κάτω Χωρών (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 9, § 51)· Windisch κατά Αυστρίας (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 10, § 26), καθώς και στις αποφάσεις της 26ης Απριλίου 1991, Asch κατά Αυστρίας (σειρά A, αριθ. 203, § 27), και της 15ης Ιουνίου 2002, Lüdi κατά Ελβετίας (σειρά A, αριθ. 238, § 47).

19 — Αυτό προκύπτει από όλες τις σκέψεις των προπαρατεθεισών στην προηγούμενη υποσημείωση αποφάσεων στις οποίες γίνεται παραπομπή.

χει ειδικές πληροφορίες οι οποίες συμπίπτουν με αυτές που περιέχονται σε άλλα έγγραφα, ιδίως στις δηλώσεις Verluca, τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία αλληλοενισχύονται [20].

45. Με πάγια νομολογία, το Δικαστήριο αναγνωρίζει την αρχή σύμφωνα με την οποία κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα για δίκαιη δίκη ως γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου, σχετικά με την οποία συνήθως παραπέμπει στις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών και στην ΕΣΔΑ [21].

4. Εκτίμηση

46. Κατόπιν του τελευταίου εδαφίου της προηγουμένης φράσεως, δεν αποδίδω ιδιαίτερη σημασία στο γεγονός ότι η αναιρεσείουσα παρέλειψε πρωτοδίκως να επικαλεστεί ρητώς το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ.

43. Πρέπει η γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου, σύμφωνα με την οποία κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα για δίκαιη δίκη, να ερμηνευθεί για τους σκοπούς της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού υπό την έννοια ότι τα έγγραφα που περιέχουν ενοχοποιητικές πληροφορίες για τις οικείες επιχειρήσεις δεν γίνονται δεκτά ως αποδεικτικά μέσα αν η ταυτότητα των συντακτών τους καθώς και των προσώπων που τα διαβίβασαν στην Επιτροπή πρέπει να παραμείνει απόρρητη;

47. Όπως έχει υπογραμμίσει ανέκαθεν το Δικαστήριο, η νομική αρχή της δίκαιης δίκης, ως γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου, απορρέει από τα θεμελιώδη δικαιώματα τα οποία στηρίζονται και στην ΕΣΔΑ, ειδικότερα δε στο άρθρο 6 της εν λόγω Συμβάσεως.

44. Αυτό είναι κατ' ουσίαν το νομικό ερώτημα που θέτει η αναιρεσείουσα με τον πρώτο λόγο της αναιρέσεως και ως προς το οποίο θεωρεί ότι το Πρωτοδικείο έδωσε εσφαλμένη απάντηση.

48. Για τον λόγο αυτόν μπορεί να γίνει δεκτό ότι, αν γίνει επίκληση της αρχής της δίκαιης δίκης ενώπιον των κοινοτικών δικαστηρίων —πως έκανε η αναιρεσείουσα πρωτοδίκως [22]—, γίνεται συγχρόνως σιωπηρή επίκληση του άρθρου 6 ΕΣΔΑ.

20 — Η σκέψη 87 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως έχει ως εξής: «Πάντως, στο μέτρο που το έγγραφο "sharing key" περιέχει ειδικές πληροφορίες οι οποίες συμπίπτουν με αυτές που περιέχονται σε άλλα έγγραφα, ιδίως στις δηλώσεις του Verluca, πρέπει να θεωρηθεί ότι τα στοιχεία αυτά αλληλοενισχύονται.»

21 — Για μια πρόσφατη επιβεβαίωση αυτής της νομολογίας βλ. απόφαση της 2ας Μαΐου 2006, C-341/04, Eurofood IFSC Ltd. (Συλλογή 2006, σ. I-3813, σκέψη 65).

22 — Βλ. ειδικότερα τη σκέψη 77 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

49. Φρονώ, συνεπώς, ότι ο παρών λόγος αναιρέσεως είναι παραδεκτός.

50. Προϊόντος του χρόνου, η νομική αρχή της δίκαιης δίκης διαρκώς διευκρινίζεται και συγκεκριμενοποιείται στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας έρευνας που διεξάγει η Επιτροπή σχετικά με παραβάσεις των άρθρων 81 ΕΚ και 82 ΕΚ. Αποτελεί την απόρροια αλληλεπιδράσεως μεταξύ των κοινοτικών δικαστηρίων, της Επιτροπής στο πλαίσιο της διοικητικής της πρακτικής, και του κοινοτικού νομοθέτη, ο οποίος κωδικοποίησε στις σχετικές δικονομικές διατάξεις την εξέλιξη της διοικητικής πρακτικής και της νομολογίας [23].

51. Η αρχή της δίκαιης δίκης συνεπάγεται, για τις επιχειρήσεις κατά των οποίων διεξάγεται η έρευνα, τα ακόλουθα τουλάχιστον δικαιώματα:

— εξασφάλιση ότι οι αιτιάσεις, ως προς τις οποίες οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αντιδράσουν, θα τους ανακοινωθούν εκ των προτέρων [24].

— δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο: η Επιτροπή υποχρεούται να κοινολογεί τα αποδεικτικά στοιχεία που περιέχονται στα έγγραφα στα οποία θεμελιώνονται οι διαβεβαιώσεις της, εκτός αν τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία περιέχουν επαγγελματικά απόρρητα και άλλες πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα που δεν μπορούν να κοινολογηθούν [25].

— δικαίωμα έγγραφης απαντήσεως στις αιτιάσεις [26].

— δικαίωμα ακροάσεως: οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις μπορούν να γνωστοποιήσουν προφορικώς κατά τη διάρκεια ακροάσεως την άποψή τους επί των αιτιάσεων που τους απευθύνονται [27].

52. Η διεξαγωγή των αποδείξεων στις υποθέσεις ανταγωνισμού χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα προβλήματα τα οποία το Δικαστή-

23 — Αυτό προκύπτει σαφώς από τον κανονισμό (ΕΚ) 1/2003/ΕΚ του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης ΕΚ (ΕΕ 2003, L 1, σ. 1) και από τον κανονισμό (ΕΚ) 773/2004 της Επιτροπής, της 7ης Απριλίου 2004, σχετικά με τη διεξαγωγή από την Επιτροπή των διαδικασιών δυνάμει των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 123, σ. 18).

24 — Οι απαιτήσεις τις οποίες πρέπει να πληροί η ανακοίνωση των αιτιάσεων προσδιορίστηκαν πολύ νωρίς με λεπτομερή νομολογία. Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 15ης Ιουλίου 1970, 41/69, ACF Chemiefarma κατά Επιτροπής, αποκαλούμενη «Κινίνο» (Συλλογή τόμος 1970, σ. 661, σκέψεις 90 έως 96), της 14ης Ιουλίου 1972, 48/69, ICI κατά Επιτροπής, αποκαλούμενη «Χρωστικές» (Συλλογή τόμος 1972, σ. 619, σκέψεις 21 έως 25) και της 7ης Ιουνίου 1983, 100/80 έως 103/80, Musique Diffusion Française κατά Επιτροπής (Συλλογή 1983, σ. 1825, σκέψεις 12 έως 17). Οι απαιτήσεις αυτές έχουν ενσωματωθεί πλέον στο άρθρο 27, παράγραφος 1, του κανονισμού αριθ. 1/2003 και στο άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού αριθ. 773/2004 (προπαρατεθείς στην υποσημείωση 23).

25 — Το Δικαστήριο αναγνώρισε κατ' αρχήν το δικαίωμα αυτό στις αποφάσεις της 13ης Φεβρουαρίου 1979, 85/76, Hoffman-La Roche κατά Επιτροπής (Συλλογή 1979, σ. 461, σκέψη 11), της 7ης Ιουνίου 1983, Musique Diffusion Française κατά Επιτροπής (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 24, σκέψεις 24 έως 30), της 25ης Οκτωβρίου 1983, 107/82, AEG-Telefunken κατά Επιτροπής (Συλλογή 1983, σ. 3151, σκέψεις 21 έως 30) και της 7ης Ιανουαρίου 2004, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, Aalborg-Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. I-123, σκέψη 68). Το δικαίωμα προσβάσεως στο φάκελο διακηρύσσεται πλέον στο άρθρο 27, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003 και στο άρθρο 15 του κανονισμού 773/2004 (προπαρατεθείς στην υποσημείωση 23).

26 — Το δικαίωμα αυτό έχει πλέον κωδικοποιηθεί στο άρθρο 10 του κανονισμού 773/2004 (προπαρατεθείς στην υποσημείωση 23).

27 — Το δικαίωμα αυτό έχει πλέον κωδικοποιηθεί στο άρθρο 12 του κανονισμού 773/2004.

ριο συνόψισε και πάλι πρόσφατα στην απόφαση Aalborg-Portland [28]:

— οι δραστηριότητες τις οποίες συνεπάγονται οι θίγουσες τον ανταγωνισμό πρακτικές και συμφωνίες συνήθως αναπτύσσονται λαθραίως, οι συναντήσεις πραγματοποιούνται μυστικά, τις περισσότερες φορές σε τρίτες χώρες, και τα σχετικά έγγραφα περιορίζονται στο ελάχιστο·

— ακόμα και τα σπάνια στοιχεία τα οποία πιστοποιούν ρητώς παράνομες επαφές μεταξύ των επιχειρηματιών είναι συνήθως αποσπασματικά και διασκορπισμένα·

— στις περισσότερες περιπτώσεις, η ύπαρξη θίγουσας τον ανταγωνισμό πρακτικής ή συμφωνίας πρέπει να συναχθεί από ορισμένο αριθμό συμπτώσεων και ενδείξεων οι οποίες, συνολικά θεωρούμενες, μπορούν να αποτελέσουν, ελλείψει άλλης εύλογης εξηγήσεως, απόδειξη περί παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού.

53. Σε αυτά τα εγγενή προβλήματα που ανακύπτουν κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων προστίθενται οι περιορισμοί στους οποίους υπόκειται η Επιτροπή κατά την άσκηση των ερευνητικών αρμοδιοτήτων της. Αναφέρομαι ειδικότερα, μεταξύ άλλων, στον περιορισμό ratione loci των αρμοδιοτήτων αυτών, οι οποίες δεν μπορούν να ασκηθούν εκτός του εδάφους της Κοινότητας καθώς και στους περιορισμούς που απορρέουν από το δικαίωμα των προσώπων εις βάρος των οποίων διεξάγεται η έρευνα να τηρήσουν σιωπή προκειμένου να μην επιβαρύνουν τη θέση τους, το οποίο διαδραμάτισε κάποιο ρόλο και στη διαδικασία έρευνας που οδήγησε στην προσβαλλόμενη απόφαση της Επιτροπής [29].

54. Ένας ειδικότερος περιορισμός των αρμοδιοτήτων που διαθέτει η Επιτροπή στο πλαίσιο έρευνας για θίγουσες τον ανταγωνισμό πρακτικές οφειλόταν στο ότι δεν είχε την εξουσία να λαμβάνει καταθέσεις από πρόσωπα προκειμένου να λάβει χρήσιμες πληροφορίες για την έρευνα. Από την έναρξη ισχύος του κανονισμού 1/2003, πάντως, η Επιτροπή απέκτησε την εξουσία αυτή υπό την προϋπόθεση να συναινούν οι ενδιαφερόμενοι [30]. Ο σχετικά ασθενής χαρακτήρας αυτής της εξουσίας οφείλεται στο ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να υποχρεώσει πρόσωπα να καταθέσουν, να τους ζητήσει να καταθέσουν ενόρκως ή να επιβάλει πρόστιμα αν οι πληροφορίες τις οποίες δίνουν είναι εσφαλμένες ή παραπλανητικές.

55. Συνεπώς, η διά των μαρτύρων απόδειξη, τόσο σημαντική στις εθνικές ποινικές διαδικασίες που η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην οποία παραπέμπει η αναιρε-

28 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 25, σκέψεις 55 έως 57.

29 — Βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Φεβρουαρίου 2001, Mannesmannröhren-Werke κατά Επιτροπής (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 16).

30 — Άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 1/2003 και άρθρο 3 του κανονισμού 773/2004 (προπαρατεθείς στην υποσημείωση 23).

σείουσα, διαδραματίζει δευτερεύοντα απλώς ρόλο στο πλαίσιο της έρευνας που αφορά πρακτικές θίγουσες τον ανταγωνισμό και την πάταξή τους.

56. Συνεπώς, στο πλαίσιο της έρευνας της σχετικής με το κοινοτικό δίκαιο του ανταγωνισμού και της διαδικασίας με σκοπό την τήρησή του, τα έγγραφα θα πρέπει να διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στη διεξαγωγή των αποδείξεων, όσο δύσκολο και αν είναι να συγκεντρωθούν στην πράξη.

57. Η διεξαγωγή των αποδείξεων που βασίζεται σε έγγραφα καθίσταται ακόμα περισσότερο πολύπλοκη λόγω του ότι τα έγγραφα αυτά περιέχουν επαγγελματικά απόρρητα ή άλλες πληροφορίες που δεν μπορούν να κοινολογηθούν ή μπορούν να κοινολογηθούν μόνο με μεγάλους περιορισμούς. Στο μέτρο που πρόκειται για έγγραφα τα οποία προέρχονται από επιχειρήσεις εις βάρος των οποίων διεξάγεται η έρευνα, η τήρηση του απορρήτου, η οποία σκοπεί στην προστασία των εννόμων συμφερόντων των καθών επιχειρήσεων αποτελεί μία από τις πτυχές της νομικής αρχής της δίκαιης δίκης. Τα κοινοτικά δικαστήρια επαγρυπνούν για την αυστηρή τήρηση του εν λόγω απορρήτου [31].

58. Προφανές οικονομικό και έννομο συμφέρον που να δικαιολογεί την εξασφάλιση του απορρήτου των πληροφοριών που δίδουν ή την τήρηση της ανωνυμίας τους δεν έχουν μόνον οι επιχειρήσεις εις βάρος των οποίων διεξάγεται η έρευνα, αλλά πιθανόν και άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που εμπλέκονται στη διαδικασία της έρευνας υπό την ιδιότητα του ζημιωθέντος, του καταγγέλλοντος ή του πληροφοριοδότη. Τούτο αναγνωρίζεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου [32].

59. Δεδομένων, αφενός, του ενδιαφέροντος που μπορούν να έχουν τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία παρέχει τρίτος για την έρευνα σχετικά με πρακτικές και συμφωνίες θίγουσες τον ανταγωνισμό και για την απόδειξη της υπάρξεως ανάλογων πρακτικών και συμφωνιών και, αφετέρου, του συμφέροντος που έχουν οι ενδιαφερόμενοι τρίτοι στο να παραμείνει απόρρητη η ταυτότητά τους ή οι πληροφορίες από τις οποίες η ταυτότητά τους θα μπορούσε να συναχθεί, εκτιμώ ότι η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στην οποία παραπέμπει η αναιρεσείουσα και η οποία αφορά το παραδεκτό σε ποινικές δίκες καταθέσεων ανωνύμων μαρτύρων ή εγγράφων τα οποία περιέχουν τις καταθέσεις αυτές, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί προς αμφισβήτηση του παραδεκτού ως αποδεικτικών στοιχείων εγγράφων που έχουν παρασχεθεί από τρίτους, η ανωνυμία των οποίων πρέπει να εξασφαλιστεί.

60. Ακόμα και παραβλέποντας το ότι οι σχετικές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου δεν μπορούν να αποτελέσουν την αφετηρία για την εφαρμογή των κριτηρίων τα οποία

31 — Βλ., μεταξύ άλλων, διάταξη του Πρωτοδικείου της 19ης Ιουνίου 1996, T-134/94, T-136/94, T-137/94, T-138/94, T-141/94, T-145/94, T-147/94, T-148/94, T-151/94, T-156/94 και T-157/94, NMH Stahlwerke κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1996, σ. II-537).

32 — Αποφάσεις της 7ης Νοεμβρίου 1983, Adams κατά Επιτροπής (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 4) και της 6ης Απριλίου 1995, C-310/93 P, BPB Industries και British Gypsum κατά Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. I-865, σκέψη 26).

θέτουν οι ίδιες για τις καταθέσεις ανώνυμων μαρτύρων σε ποινικές υποθέσεις [33] στα γραπτά αποδεικτικά στοιχεία των οποίων γίνεται επίκληση προς απόδειξη υπάρξεως παραβάσεως στο πλαίσιο της διαδικασίας διοικητικής έρευνας σχετικής με το κοινοτικό δίκαιο του ανταγωνισμού και της διαδικασίας για την εξασφάλιση της συμμορφώσεως με αυτό, μια τέτοια αναλογική εφαρμογή θα μπορούσε να περιπλέξει επικίνδυνα την, ήδη υποκείμενη σε περιορισμούς, διεξαγωγή των αποδείξεων στις υποθέσεις παραβάσεων του δικαίου του ανταγωνισμού.

61. Συναφώς παρατηρώ επίσης ότι ούτε από τις έγγραφες αποδείξεις που δεν προέρχονται από τρίτους, αλλά από τις καθών επιχειρήσεις, δεν θα είναι πάντα δυνατόν να προσδιοριστεί ο συντάκτης ή οι συντάκτες και η ακριβής προέλευσή τους, διότι ενδέχεται να υπάρχουν προφανείς λόγοι που να δικαιολογούν την απόκρυψή τους.

62. Τα προαναφερθέντα δεν αποκλείουν τη δυνατότητα τήρησης της νομικής αρχής της δίκαιης δίκης. Προς τούτο πρέπει να πληρούνται τρεις προϋποθέσεις.

63. Πρώτον, οι επιχειρήσεις εις βάρος των οποίων χρησιμοποιούνται, ως αποδεικτικά στοιχεία, έγγραφα οι πηγές των οποίων πρέπει να παραμείνουν ανώνυμες πρέπει να είναι σε θέση να λάβουν γνώση των εγγράφων αυτών και να γνωστοποιήσουν τη θέση τους επ' αυτών, τόσο εγγράφως όσο και προφορικώς, με τη δυνατότητα να επικαλεστούν έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά μέσα για να τα αποκρούσουν.

64. Δεύτερον, τόσο η Επιτροπή κατά τη διαδικασία έρευνας όσο και το Πρωτοδικείο όταν αποφαίνεται πρωτοδίκως πρέπει να εκτιμούν την αποδεικτική αξία των εγγράφων αυτών με κριτικό πνεύμα και να ελέγχουν προσεκτικά τις ενδεχόμενες ενδείξεις εις βάρος της αξιοπιστίας και της γνησιότητάς τους.

65. Τρίτον, κατά την ελεύθερη εκτίμηση των αποδείξεων την οποία δέχεται η νομολογία [34] θα πρέπει να αποδίδεται προσοχή ώστε οι παραβάσεις των διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ περί ανταγωνισμού να μην αποδεικνύονται αποκλειστικά ή κυρίως από έγγραφα των οποίων η προέλευση ή οι συντάκτες πρέπει να παραμείνουν άγνωστοι στον καθού.

66. Ολοκληρώνω την εξέταση του παρόντος λόγους αναιρέσεως με τη διαπίστωση ότι με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το Πρωτοδικείο τήρησε τις τρεις αυτές προϋποθέσεις.

33 — Τα κριτήρια αυτά απαριθμούνται στη σκέψη 32 της αποφάσεως του Visser κατά Κάτω Χωρών (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 11), όπου συνοψίζεται η προηγούμενη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου από το Hoge Raad των Κάτω Χωρών.

34 — Βλ. σχετικά προτάσεις του δικαστή Vesterdorf, ασκήσαντος καθήκοντα γενικού εισαγγελέα, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Οκτωβρίου 1991, Rhône Poulenc κατά Επιτροπής (προπαρατεθείσα στο σημείο 15, σ. II-867, II-869, II-954) και απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Μαρτίου 2000, Met-Trans και Sagpol (επίσης προπαρατεθείσα στο σημείο 15, σκέψη 27).

67. Η αναιρεσείουσα μπόρεσε να προβάλει τα επιχειρήματα με τα οποία προσπάθησε να αποκρούσει την αποδεικτική αξία του εγγράφου «sharing key».

68. Το Πρωτοδικείο εξέτασε στη συνέχεια τα επιχειρήματα αυτά και κατέληξε, με τη σκέψη 86 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στο συμπέρασμα ότι «η αξιοπιστία [του εγγράφου «sharing key»] αναγκαστικά μειώνεται λόγω του ότι το όλο πλαίσιο της συντάξεώς του είναι σε μεγάλο βαθμό άγνωστο και ότι οι συναφείς ισχυρισμοί της Επιτροπής δεν μπορούν να ελεγχθούν».

69. Τέλος, στη σκέψη 94, το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε ρητώς ότι το έγγραφο «sharing key» έχει δευτερεύουσα μόνο σημασία για την εκτίμηση των αποδείξεων από τις οποίες προκύπτει η ύπαρξη της επίδικης παραβάσεως: «Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι το έγγραφο "sharing key" διατηρεί μια ορισμένη αποδεικτική αξία προς ενίσχυση, στο πλαίσιο μιας δέσμης συγκλινουσών ενδείξεων τις οποίες έλαβε υπόψη της η Επιτροπή, ορισμένων από τους ισχυρισμούς που περιέχονται στις δηλώσεις του Verluca σχετικά με την ύπαρξη συμφωνίας περί κατανομής των αγορών όσον αφορά τους σωλήνες OCTG άνευ ραφής [...].»

70. Καταλήγω συνεπώς στο συμπέρασμα ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως τον οποίον προβάλλει η αναιρεσείουσα είναι αβάσιμος.

B — *Δεύτερος λόγος αναιρέσεως: εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 81 ΕΚ στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως*

1. Συλλογιστική του Πρωτοδικείου

71. Ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως στρέφεται κατά του τμήματος της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως όπου το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η Mannesmann διέπραξε πράγματι την παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ την οποία αφορά το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

72. Πρόκειται για εκτενή αποσπάσματα (σκέψεις 135 έως 206) της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως που δεν μπορούν να παρατεθούν εδώ εν εκτάσει.

73. Συνοπτικά, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, συνάπτοντας σύμβαση για την παράδοση λείων σωλήνων OCTG με την Corus, η αναιρεσείουσα παραβίασε την απαγόρευση συνάψεως οριζόντιων συμφωνιών με σκοπό τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Το Πρωτοδικείο στήριξε το εν λόγω συμπέρασμα στο γεγονός ότι, πριν από δύο περίπου έτη, η Vallourec και η Dalmine είχαν συνάψει ανάλογες συμβάσεις με την Corus. Οι τρεις ευρωπαίοι παραγωγοί κατένειμαν έτσι μεταξύ τους τον εφοδιασμό της Corus με λείους σωλήνες OCTG [35].

35 — Σκέψη 188 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

74. Το Πρωτοδικείο έκρινε ότι τα ακόλουθα στοιχεία αποτελούν νέες ενδείξεις της υπάρξεως συμφωνίας με σκοπό τον περιορισμό του ανταγωνισμού μεταξύ των τριών αυτών προμηθευτών της Corus:

— η ύπαρξη παρεμφερών ρητρών τιμαριθμικής αναπροσαρμογής στις συμβάσεις εφοδιασμού που είχαν συνάψει με την Corus [36].

— η ύπαρξη του εγγράφου «σκέψεις σχετικά με τη σύμβαση VAM», της 23ης Μαρτίου 1990, το περιεχόμενο του οποίου ταυτίζεται με το περιεχόμενο των συμβάσεων τις οποίες συνήψε σε μεταγενέστερο στάδιο η Corus με τους τρεις άλλους ευρωπαίους παραγωγούς [37].

— η συνάντηση που έγινε το 1993 μεταξύ των τεσσάρων ευρωπαίων παραγωγών προκειμένου να συντονίσουν τις θέσεις τους, υπό το φως ιδίως της προσεχούς παύσεως λειτουργίας της επιχειρήσεως επεξεργασίας σπειρωμάτων της Corus [38].

— η ιδιαίτερα μακρά διάρκεια των συμβάσεων εφοδιασμού που συνήφθησαν μεταξύ της Corus και των τριών άλλων ευρωπαίων παραγωγών [39].

75. Στη συνέχεια, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι ο κανονισμός 2790/1999 δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής στην παράβαση η οποία προσάπτεται στη Mannesmann, διότι το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η οποία εκδόθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 1999, αναφέρεται, όσον αφορά τη Mannesmann, στη χρονική περίοδο από το 1993 έως το 1997, ήτοι σε χρόνο προγενέστερο της ενάρξεως ισχύος του κανονισμού 2790/1999 [40], ήτοι της 1ης Ιουνίου 2000. Ακόμα και αν θα μπορούσε, υπό το φως του εν λόγω κανονισμού, να εξεταστεί το ενδεχόμενο εξαιρέσεως, αυτό θα απαιτούσε προηγούμενη κοινοποίηση δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού 17. Εφόσον τέτοια κοινοποίηση δεν έγινε, δεν υπάρχει λόγος να εξεταστεί αν τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 81, παράγραφος 3, ΕΚ [41].

2. Αιτιάσεις της αναιρεσείουσας

76. Η αναιρεσείουσα προβάλλει τέσσερις αιτιάσεις κατά της διαπιστώσεως του Πρωτοδικείου, η οποία εκτίθεται στη σκέψη 206 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή ορθώς έκρινε ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού συνιστούσαν την παράβαση που διαπιστώνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως και, ως εκ τούτου, αποδείκνυαν επαρκώς κατά νόμον την ύπαρξή της, καθώς και ότι τα συμπληρωμα-

36 — Σκέψεις 165 και 166 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

37 — Σκέψεις 182 και 183 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

38 — Σκέψη 187 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

39 — Σκέψη 164 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

40 — Κανονισμός (ΕΚ) 2790/1999 της Επιτροπής, της 22ας Δεκεμβρίου 1999, για την εφαρμογή του άρθρου 81, παράγραφος 3, της Συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες κάθετων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών (ΕΕ L 336, σ. 21).

41 — Σκέψεις 172 και 173 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

τικά αποδεικτικά στοιχεία επιβεβαίωναν την ορθότητα της θέσεως της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία οι συμβάσεις αυτές εντάσσονταν σε μια ευρύτερη κοινή πολιτική η οποία επηρέαζε την αγορά των συνήθους ποιότητας σωλήνων OCTG.

77. Πρώτον, η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι δεν αποδείχθηκε επαρκώς ότι καθένας από τους εν λόγω παραγωγούς γνώριζε τις συμβάσεις εφοδιασμού που είχαν συνάψει με την Corus οι λοιποί προμηθευτές. Κατά την εκτίμηση των συναφών αποδεικτικών στοιχείων, το Πρωτοδικείο δεν τήρησε τις —αυστηρές— απαιτήσεις με τις οποίες οφείλει, σύμφωνα με τη νομολογία [42], να συμμορφώνεται προκειμένου να διαπιστώνει την ύπαρξη εναρμονισμένης πρακτικής.

78. Δεύτερον, κακώς το Πρωτοδικείο δεν απέδωσε καμία σημασία στο γεγονός ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού των Vallourec, Dalmine και Mannesmann με την Corus δεν συνήφθησαν την ίδια χρονική στιγμή.

79. Τρίτον, κακώς το Πρωτοδικείο συνήγαγε ότι υπήρχε οριζόντια συμφωνία μεταξύ των εν λόγω προμηθευτών από τη διάρκεια των συμβάσεων και τις ρήτρες τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των τιμών που συνδέονται με αυτές.

80. Τέταρτον, οι απόψεις του Πρωτοδικείου όσον αφορά την εφαρμογή του κανονισμού 2790/1999 είναι εσφαλμένες ή αποσπασματικές. Το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να είχε λάβει υπόψη τους κανονισμούς 1983/83 και 1984/83 [43], οι οποίοι ίσχυαν κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών και, στη βάση αυτή, να αποκλείσει την εφαρμογή του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ στη σύμβαση μεταξύ της αναιρεσείουσας και της Corus.

3. Επιχειρήματα της Επιτροπής

81. Η Επιτροπή προβάλλει ότι ο παρών λόγος αναιρέσεως είναι αλυσιτελής στο μέτρο που στρέφεται κατά των συμπερασμάτων του Πρωτοδικείου σχετικά με τον οριζόντιο χαρακτήρα της συμβάσεως εφοδιασμού. Με τη σκέψη 179 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η ύπαρξη της παραβάσεως που διαπιστώθηκε με το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως αποδείχθηκε επαρκώς κατά νόμον και ότι δεν είναι απολύτως απαραίτητο να εξεταστεί η συλλογιστική της Επιτροπής σχετικά με τη συνεννόηση μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών.

42 — Η αναιρεσείουσα παραπέμπει συναφώς στις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, Τ-347/94, Mayr-Meinhof κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. II-1751, σκέψη 65) και της 15ης Μαρτίου 2000, Τ-25/95, Τ-26/95, Τ-30/95, Τ-31/95, Τ-32/95, Τ-34/95, Τ-35/95, Τ-36/95, Τ-37/95, Τ-38/95, Τ-39/95, Τ-42/95, Τ-43/95, Τ-44/95, Τ-45/95, Τ-46/95, Τ-48/95, Τ-50/95, Τ-51/95, Τ-52/95, Τ-53/95, Τ-54/95, Τ-55/95, Τ-56/95, Τ-57/95, Τ-58/95, Τ-59/95, Τ-60/95, Τ-61/95, Τ-62/95, Τ-63/95, Τ-64/95, Τ-65/95, Τ-68/95, Τ-69/95, Τ-70/95, Τ-71/95, Τ-87/95, Τ-88/95, Τ-103/95 και Τ-104/95, Cimenteries CBR κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. II-491, σκέψη 4027).

43 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 1983/83 της Επιτροπής, της 22ας Ιουνίου 1983, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών αποκλειστικής διανομής (ΕΕ L 173, σ. 1), και κανονισμός (ΕΟΚ) 1984/83 της Επιτροπής, της 22ας Ιουνίου 1983, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών αποκλειστικής προμήθειας (ΕΕ L 173, σ. 5).

82. Μόνον δύο αιτιάσεις θα μπορούσαν να είναι λυσιτελείς, και συγκεκριμένα το ότι η ρήτρα αναθεωρήσεως των τιμών που περιλαμβάνεται στις συμβάσεις δεν εγείρει καμία αντίρρηση από την άποψη των κανόνων ανταγωνισμού και το ότι το Πρωτοδικείο δεν έκρινε τη νομιμότητα της συμβάσεως που συνήφθη με την Corus αποκλειστικά υπό το πρίσμα του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, αλλά και υπό το πρίσμα του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ και ειδικότερα υπό το πρίσμα των κανονισμών 1983/83 και 1984/83 σχετικά με τις εξαιρέσεις κατά κατηγορίες.

83. Όσον αφορά το παραδεκτό των τριών πρώτων αιτιάσεων της αναιρεσείουσας, η Επιτροπή παρατηρεί ότι στρέφονται κυρίως κατά της προσβαλλομένης αποφάσεώς της και όχι κατά της εκτιμήσεως του Πρωτοδικείου όσον αφορά την αποδεικτική αξία των αποδεικτικών στοιχείων. Στο μέτρο που οι εν λόγω αιτιάσεις στρέφονται ρητώς κατά της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, οδηγούν απλώς σε αμφισβήτηση των πραγματικών διαπιστώσεων στις οποίες προέβη το Πρωτοδικείο, χωρίς να αποδεικνύουν ότι, κατά την εξέταση των πραγματικών περιστατικών, το Πρωτοδικείο εκτίμησε εσφαλμένα την αποδεικτική αξία των διαφόρων αποδεικτικών στοιχείων.

84. Στην πραγματικότητα, πρόκειται μια συγκαλυμμένη προσπάθεια να επανεξεταστούν τα πραγματικά περιστατικά τα οποία έκρινε το Πρωτοδικείο. Έτσι, οι εν λόγω αιτιάσεις υπερβαίνουν το πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 58 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, αφορά αποκλειστικά νομικά ζητήματα.

85. Με τα ίδια αυτά επιχειρήματα αποκρούονται και τα επιχειρήματα με τα οποία η αναιρεσείουσα βάλλει κατά των συμπερασμάτων που το Πρωτοδικείο εξήγαγε από τη ρήτρα αναθεωρήσεως των τιμών η οποία περιλαμβάνεται στις συμβάσεις.

86. Τέλος, η αιτίαση ότι το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να εξαιρέσει αυτομάτως τη σύμβαση εφοδιασμού από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ προβάλλεται για πρώτη φορά κατ' αναίρεση και συνεπώς είναι απαράδεκτη.

4. Εκτίμηση

87. Ορθώς, κατά την άποψή μου, παρατηρεί η Επιτροπή ότι σημαντικό μέρος των αιτιάσεων που προβάλλονται προς στήριξη του παρόντος λόγου αναιρέσεως είναι αλυσιτελείς. Πρόκειται για τις αιτιάσεις με τις οποίες η αναιρεσείουσα προσπαθεί να αποδείξει ότι κακώς το Πρωτοδικείο κατέληξε ότι η σύμβαση για τον εφοδιασμό σε λείους σωλήνες OCTG συνήθους ποιότητας την οποία συνήψαν το 1993 με την Corus αποτελούσε μέρος μιας οριζόντιας συμφωνίας με την οποία οι τέσσερις Ευρωπαίοι παραγωγοί κατένειμαν μεταξύ τους τη βρετανική αγορά λείων σωλήνων OCTG συνήθους ποιότητας.

88. Το μοναδικό συμπέρασμα που μπορεί να εξαχθεί από τη διαπίστωση του Πρωτοδικείου στη σκέψη 179 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, σύμφωνα με την οποία η

ύπαρξη της παραβάσεως που διαπιστώθηκε στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως αποδείχθηκε επαρκώς κατά νόμον και ότι συνεπώς «δεν είναι απολύτως απαραίτητο να εξεταστεί ούτε η συλλογιστική της Επιτροπής σχετικά με τη συνεννόηση μεταξύ των τεσσάρων Ευρωπαίων παραγωγών», είναι ότι, κατά το Πρωτοδικείο, η συλλογιστική αυτή της Επιτροπής έχει, στην καλύτερη περίπτωση, δευτερεύουσα σημασία.

89. Αυτό επιβεβαιώνεται με τη σκέψη 206 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η οποία έχει ως εξής: «Υπό το φως των προεκτεθέντων, πρέπει να συναχθεί ότι η Επιτροπή ορθώς έκρινε, στην προσβαλλόμενη απόφαση, ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού συνιστούσαν την παράβαση που αναφέρεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως και, ως εκ τούτου, αποδείκνυαν επαρκώς κατά νόμον την ύπαρξή της. Πάντως, πρέπει να παρατηρηθεί επίσης[44] ότι τα συμπληρωματικά αποδεικτικά στοιχεία που έλαβε υπόψη της η Επιτροπή επιβεβαιώνουν την ορθότητα της θέσεώς της σύμφωνα με την οποία οι συμβάσεις αυτές εντάσσονταν σε μια ευρύτερη κοινή πολιτική η οποία επηρέαζε την αγορά των συνήθους ποιότητας σωλήνων OCTG με σπείρωμα».

90. Διαπιστώνω συνεπώς ότι οι εν λόγω αιτιάσεις οι οποίες παρατίθενται ανωτέρω στα σημεία 77 και 78, καθώς και η αιτίαση που παρατίθεται στο σημείο 79, μπορούν να μην ληφθούν υπόψη δεδομένης της αλυσιτέλειάς τους καθόσον αφορούν τη διάρκεια των συμβάσεων εφοδιασμού.

91. Το τμήμα της αιτιάσεως που παρατίθεται στο σημείο 79 και αφορά τα συμπεράσματα τα οποία εξάγει το Πρωτοδικείο, στις σκέψεις 165 έως 167, από τις ρήτρες αναθεωρήσεως των τιμών είναι κατά τη γνώμη μου απαράδεκτο.

92. Η αναιρεσείουσα στηρίζει την αιτίαση αυτή στον κάπως επιγραμματικό ισχυρισμό ότι αυτή η ρήτρα τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των τιμών δεν εγείρει καμία αντίρρηση από την άποψη των κανόνων ανταγωνισμού. Πιο συγκεκριμένα, ούτε η Επιτροπή ούτε το Πρωτοδικείο απέδειξαν ότι υπήρξε αθέμιτη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των διαδίκων για το θέμα αυτό.

93. Δεδομένου ότι η αναιρεσείουσα δεν διευκρινίζει αν και με ποιον τρόπο έσφαλε το Πρωτοδικείο κατά την εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων στα οποία στήριξε τα συμπεράσματά του, δεν μπορώ παρά να θεωρήσω την εν λόγω αιτίαση ως συγκαλυμμένο αίτημα επανεξετάσεως της εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών από το Πρωτοδικείο το οποίο, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, είναι απαράδεκτο[45].

94. Φρονώ ότι η τελευταία αιτίαση που παρατίθεται ανωτέρω στο σημείο 80 είναι επίσης απαράδεκτη διότι προβάλλεται εκπροθέσμως.

44 — Η υποσημείωση δεν αφορά το ελληνικό κείμενο.

45 — Από τις πολυάριθμες σχετικές αποφάσεις που εκδόθηκαν στο μεταξύ παραπέμπω απλώς στην απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Οκτωβρίου 2003, C-182/99 P, Salzgitter κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. I-10761, σκέψη 43).

95. Φρονώ ότι η απάντηση την οποία δίδει το Πρωτοδικείο, στις σκέψεις 172 και 173 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στα επιχειρήματα τα οποία αντλεί η αναιρεσείουσα από τον κανονισμό 2790/1999 είναι άψογη.

96. Δεν νομίζω ότι μπορεί να γίνει δεκτό ότι το Πρωτοδικείο θα έπρεπε να εξετάσει αυτεπαγγέλτως κατά πόσον οι κανονισμοί 1983/83 και 1984/83, οι οποίοι ίσχυαν κατά τον χρόνο συνάψεως των συμβάσεων εφοδιασμού, ήταν εφαρμοστέοι στις συμβάσεις αυτές.

97. Από την ισχύουσα νομολογία δεν προκύπτει κανένα στοιχείο που να στηρίζει τον ισχυρισμό αυτόν, ενώ αντιθέτως προκύπτουν πολλά προηγούμενα που συνηγορούν υπέρ της απορρίψεώς του [46].

98. Επιπλέον, αν η αναιρεσείουσα θεωρούσε ότι οι συμβάσεις εφοδιασμού θα έπρεπε να υπαχθούν στις ομαδικές εξαιρέσεις τις οποίες προβλέπουν οι κανονισμοί 1983/83 και 1984/83, θα έπρεπε να επικαλεστεί το επιχείρημα αυτό κατά τη διαδικασία της διοικητικής έρευνας και κατά τη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου.

99. Η συζήτηση που διεξήχθη στο στάδιο της δημόσιας συνεδρίασης μεταξύ της αναιρεσείουσας και της Επιτροπής σχετικά με το αν οι εν λόγω συμβάσεις μπορούσαν, δεδομένου του αντικειμένου και της εκτάσεώς τους, να υπαχθούν στις εν λόγω εξαιρέσεις κατά κατηγορίες αποδεικνύει απλώς και μόνον ότι το επιχείρημα αυτό προβλήθηκε ενώπιον αναρμοδίου οργάνου και σε απρόσφορο χρόνο.

100. Φρονώ συνεπώς ότι ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως τον οποίο προβάλλει η αναιρεσείουσα είναι εν μέρει απαράδεκτος και κατά τα λοιπά αλυσιτελής.

Γ — *Τρίτος λόγος αναιρέσεως: παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως κατά την εκτίμηση του επιβληθέντος προστίμου*

1. Τα σχετικά αποσπάσματα της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως

101. Στις σκέψεις 295 επ. της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το Πρωτοδικείο εξετάζει λεπτομερώς τον ισχυρισμό της αναιρεσείουσας ότι συνεργάστηκε με την Επιτροπή στο πλαίσιο της έρευνας που οδήγησε στην έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Κατά την αναιρεσείουσα, η Επιτροπή δεν απέδωσε επαρκή βαρύτητα σε αυτή τη στάση:

— σε σύγκριση με τη Vallourec, η οποία πέτυχε με τη συνεργασία της μείωση του εις βάρος της προστίμου κατά 40 %·

46 — Απόφαση της 30ής Μαρτίου 2000, C-265/97 P, VBA κατά Florimex (Συλλογή 2000, σ. I-2061, σκέψη 114).

— σε σύγκριση με την Dalmine, η οποία πέτυχε με τη συνεργασία της μείωση του εις βάρος της προστίμου κατά 20 %.

Εξάλλου, η Επιτροπή κακώς προσήψε στην αναιρεσείουσα την άσκηση προσφυγής ενώπιον του Πρωτοδικείου κατά αποφάσεως την οποία έλαβε η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 5, του κανονισμού 17 [47], ενώ υιοθέτησε πολύ πιο ευμενή στάση έναντι της Dalmine, η οποία άσκησε παρόμοια προσφυγή.

102. Στις σκέψεις 297 έως 301 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το Πρωτοδικείο συγκρίνει τη συνεργασία την οποία προσέφερε η Vallourec, ιδίως μέσω του Verluca, στην Επιτροπή στο πλαίσιο της έρευνάς της με τη συνεργασία την οποία προσέφερε η Mannesmann, ιδίως μέσω του Becher.

103. Στη συνέχεια, στη σκέψη 302, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι οι πληροφορίες που παρέσχε στην Επιτροπή η Mannesmann πριν από την αποστολή της ανακοινώσεως των αιτιάσεων δεν είναι συγκρίσιμες με εκείνες που παρέσχε η Vallourec.

47 — Απόφαση Mannesmannröhren-Werke κατά Επιτροπής (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 16).

104. Στις σκέψεις 303 έως 305 το Πρωτοδικείο συγκρίνει τη συνεργασία την οποία προσέφερε στην Επιτροπή η Dalmine με τη συνεργασία την οποία προσέφερε η Mannesmann και καταλήγει, με τη σκέψη 306, ότι η επιχειρηματολογία της Mannesmann δεν δικαιολογεί την εφαρμογή της δεύτερης περιπτώσεως του σημείου Δ 2 της ανακοινώσεως περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων ώστε να μειωθεί το πρόστιμο που της επιβλήθηκε.

105. Με τις σκέψεις 307 έως 309, το Πρωτοδικείο εξηγεί τους λόγους για τους οποίους δεν χωρεί μείωση του προστίμου σύμφωνα με το σημείο 3 των κατευθυντηρίων γραμμών για τον υπολογισμό των προστίμων.

106. Τέλος, το Πρωτοδικείο εκτιμά τη συμπεριφορά την οποία επέδειξε η Mannesmann ως διάδικος στην υπόθεση T-112/98 και τη χαρακτηρίζει, συνολικώς εκτιμώμενη, με τη σκέψη 312, ως συμπεριφορά μη ουσιαστικής συνεργασίας.

2. Αιτιάσεις της αναιρεσείουσας

107. Για να στηρίξει τον παρόντα λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προβάλλει τρεις αιτιάσεις, οι δύο από τις οποίες αφορούν τις αδικαιολόγητες, κατά την άποψή της, διαφορές μεταξύ της εκτιμήσεως της συμπεριφοράς της Vallourec και της Dalmine, αντιστοίχως, και της δικής της

συμπεριφοράς κατά το στάδιο της διοικητικής διαδικασίας. Η τρίτη αιτίαση στρέφεται κατά των συμπερασμάτων τα οποία εξάγει το Πρωτοδικείο από την υπόθεση Τ-112/98.

108. Επικαλούμενη την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως κατά την επιβολή προστίμων στη διαδικασία επί υποθέσεων ανταγωνισμού, όπως έχει διαμορφωθεί από τη νομολογία [48], η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο ελαχιστοποίησε τη συμβολή της στην έρευνα της Επιτροπής σε σύγκριση με τη συμβολή της Vallourec.

109. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο παραβίασε τον κανόνα ότι, σύμφωνα με την ανακοίνωση περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κάθε συνδρομή η οποία, πριν την κοινοποίηση της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, διευκολύνει το έργο της Επιτροπής [49].

110. Εν προκειμένω, η Mannesmann διαβίβασε τη δήλωση του Becher, με την οποία επιβεβαίωσε τη συμμετοχή της στην εικαζόμενη παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού πριν από την ανακοίνωση των αιτιάσεων της Επιτροπής. Από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει, εξάλλου, ότι η δήλωση του Becher αποτέλεσε σημαντικό αποδεικτικό στοιχείο για την Επιτροπή.

111. Μολονότι οι δηλώσεις του Verluca ήταν ίσως κάπως πιο λεπτομερείς και ακριβείς, η —μικρή— αυτή διαφορά δεν δικαιολογεί τόσο ουσιαστική διαφορά μεταχειρίσεως κατά την επιβολή των προστίμων και την κρίση του Πρωτοδικείου ότι η μείωση κατά 40 % του προστίμου εις βάρος της Vallourec ήταν δικαιολογημένη, ενώ αντιθέτως η Mannesmann δεν έτυχε μειώσεως.

112. Το Πρωτοδικείο υποτίμησε επίσης τη συμπεριφορά της Mannesmann σε σχέση με τη συμπεριφορά της Dalmine, η οποία αποδέχθηκε ρητώς την ανακοίνωση των αιτιάσεων, ενώ η Mannesmann στην πραγματικότητα δεν την αμφισβήτησε. Η αναιρεσείουσα εκτιμά ότι το σημείο Δ 2, δεύτερη περίπτωση, της ανακοινώσεως περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων δεν απαιτεί μια τέτοια ρητή αποδοχή της ανακοινώσεως των αιτιάσεων. Εν πάση περιπτώσει, εκτιμά ότι η μείωση κατά 20 % του προστίμου που επιβλήθηκε στην Dalmine, ενώ το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην ίδια παρέμεινε αμετάβλητο, αποτελεί σοβαρή υπερεκτίμηση αυτής της καθαρά τυπικής διαφοράς μεταξύ των δύο στάσεων.

113. Με την τρίτη αιτίασή της η Mannesmann βάλλει κατά των συμπερασμάτων τα οποία εξήγαγε το Πρωτοδικείο από την προσφυγή της κατά της αποφάσεως της Επιτροπής της 15ης Μαΐου 1998 η οποία

48 — Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 13ης Δεκεμβρίου 2001, Τ-45/98 και Τ-47/98, Krupp Thyssen Stainless και Acciai speciali Terni κατά Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. II-3757, σκέψη 237) και της 20ής Μαρτίου 2002, Τ-31/99, ABB Asea Brown Boveri κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. II-1881, σκέψη 240).

49 — Κατά την αναιρεσείουσα το Πρωτοδικείο επιβεβαίωσε την ύπαρξη αυτού του κανόνα στην απόφαση της 29ης Απριλίου 2004, Τ-236/01, Τ-239/01, Τ-244/01, Τ-246/01, Τ-251/01 και Τ-252/01, Tokai Carbon κ.λπ. (Συλλογή 2004, σ. II-1181, σκέψη 435).

πρωτοκολλήθηκε ως υπόθεση Τ-112/98. Δεν είναι δυνατόν να της προσαφθεί ότι χρησιμοποίησε επιτυχώς τα δικαιώματα άμυνάς της προκειμένου να εκτιμηθεί αν το ύψος του προστίμου που της επιβλήθηκε είναι εύλογο.

3. Επιχειρήματα της Επιτροπής

114. Η Επιτροπή εκτιμά ότι οι τρεις αιτιάσεις που προβάλλονται για τη στήριξη του τρίτου λόγου αναιρέσεως είναι απαράδεκτες, διότι το κατά πόσον μια επιχείρηση συνέβαλε στη διαπίστωση παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού και η αξιολόγηση της σημασίας αυτής της συμβολής σε σύγκριση με τη συμβολή άλλων επιχειρήσεων αποτελούν πραγματικά ζητήματα και προϋποθέτουν αξιολόγηση των πραγματικών περιστατικών [50]. Αρμόδιο να προβεί στην αξιολόγηση αυτή είναι αποκλειστικά το Πρωτοδικείο και όχι το Δικαστήριο στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας.

115. Εξάλλου, η αναιρεσείουσα δεν ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πραγματική πλάνη κατά την αξιολόγηση των πραγματικών περιστατικών ή των αποδεικτικών στοιχείων.

116. Η Επιτροπή παραπέμπει στη συνέχεια στην πάγια νομολογία σύμφωνα με την οποία δεν απόκειται στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας, να υποκαθιστά, για λόγους επιείκειας, το Πρωτοδικείο, αποφαινόμενο επί του ύψους των προστίμων [51].

117. Επί της ουσίας, η Επιτροπή αρνείται την πρώτη αιτίαση προβάλλοντας ότι, στις σκέψεις 299 και 300, το Πρωτοδικείο εξέτασε ενδελεχώς τις διαφορές μεταξύ της συνεργασίας που προσέφερε στην Επιτροπή η Vallourec, μέσω του Verluca, και της συνεργασίας που προσέφερε η Mannesmann, μέσω του Becher. Εξάλλου, η αναιρεσείουσα δεν απέδειξε ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε νομική πλάνη κατά τον έλεγχο του τρόπου με τον οποίο η Επιτροπή χρησιμοποίησε το περιθώριο εκτιμήσεως το οποίο διαθέτει κατά τον καθορισμό των προστίμων.

118. Και η δεύτερη αιτίαση είναι προδήλως αβάσιμη διότι βασίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία του σημείου Δ 2, δεύτερη περίπτωση, της ανακοινώσεως περί της συνεργασίας των επιχειρήσεων, δυνάμει του οποίου μια επιχείρηση μπορεί να τύχει μειώσεως του προστίμου από 10 έως 50 % εφόσον, αφού λάβει γνώση της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, δηλώσει στην Επιτροπή ότι δεν αμφισβητεί ουσιαστικά τα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζονται οι κατηγορίες που της προσάπτει η Επιτροπή.

50 — Διάταξη της 17ης Σεπτεμβρίου 1996, C-19/95 P, San Marco κατά Επιτροπής (Συλλογή 1996, σ. I-4437, σκέψη 39).

51 — Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 18ης Σεπτεμβρίου 2003, C-338/00 P, Volkswagen κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. I-9189, σκέψη 151).

119. Δεδομένου ότι το κοινοτικό δίκαιο του ανταγωνισμού προβλέπει διαφορετικές συνέπειες ανάλογα με το αν τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά αναγνωρίζονται ρητώς ή όχι [52], δεν υπήρξε εν προκειμένω διαφορετική μεταχείριση την οποία θα έπρεπε να επανορθώσει το Πρωτοδικείο.

120. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η τρίτη αιτίαση είναι αλυσιτελής διότι στρέφεται κατά επικουρικής αιτιολογίας της αποφάσεως του Πρωτοδικείου, και συνεπώς είναι απαράδεκτη.

121. Εξάλλου, ο συσχετισμός και η εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών στις σκέψεις 311 και 312 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως είναι ορθοί και το Πρωτοδικείο μπορούσε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Mannesmann δεν συνεργάστηκε ουσιαστικά κατά το στάδιο της διοικητικής διαδικασίας.

4. Εκτίμηση

122. Εξέθεσα ανωτέρω κατά τρόπο σχετικώς λεπτομερή τις αιτιάσεις και τα επιχειρήματα για να καταστήσω σαφή τον πραγματικό χαρακτήρα των επιχειρημάτων που έχουν ανταλλαγεί μεταξύ των διαδίκων.

123. Ο πραγματικός χαρακτήρας της επιχειρηματολογίας αυτής απορρέει από το ότι η εκτίμηση από το Πρωτοδικείο των οικείων στοιχείων της προσβαλλομένης αποφάσεως που αφορούν τον υπολογισμό και τη μείωση του προστίμου προϋποθέτει επίσης, και κυρίως, αξιολόγηση γεγονότων και περιστάσεων που δεν μπορούν να επανεξεταστούν κατ' αναίρεση.

124. Ανεξαρτήτως τούτου, τα επιχειρήματα με τα οποία η Επιτροπή βάλλει κατά του παραδεκτού των τριών αυτών αιτιάσεων συνολικώς είναι εκ πρώτης όψεως πειστικά.

125. Μόνον αν, και στο μέτρο που, θα μπορούσε να θεωρηθεί εκ πρώτης όψεως πιθανό να υπέπεσε το Πρωτοδικείο σε έκδηλα σφάλματα εκτιμήσεως και να παρέλειψε, για παράδειγμα, να λάβει υπόψη γεγονότα και περιστάσεις τα οποία, αν είχαν ληφθεί υπόψη, θα έπρεπε να είχαν οδηγήσει σε διαφορετική τελική εκτίμηση, θα μπορούσε η παράλειψη αυτή να διορθωθεί κατ' αναίρεση [53].

126. Συνεπώς, το Πρωτοδικείο, όταν εκτίμησε την πρωτοδίκως προβληθείσα αιτίαση ότι η Επιτροπή, κατά την εφαρμογή της ανακοινώσεως περί της συνεργασίας, επιφύλαξε στη Mannesmann μεταχείριση διαφορετική από εκείνη που επιφύλαξε στη Vallourec, αλλά και όταν συνέκρινε την αντίδραση της Mannesmann στην ανακοίνωση των αιτιάσεων με την αντίδραση της

52 — Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-297/98 P, SCA Holding κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-10119, σκέψη 39) και απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Ιουλίου 2003, T-224/00, Archer Daniels Midland και Archer Daniels Midland Ingredients κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. II-2597, σκέψη 227).

53 — Βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 11ης Φεβρουαρίου 1999, C-390/95 P, Antillean Rice Mills κ.λπ. (Συλλογή 1999, σ. I-769, σκέψη 29) και της 4ης Ιουλίου 2000, C-352/98 P, Bergaderm κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-5291, σκέψη 49).

Dalmine, δεν παρέβλεψε πραγματικά στοιχεία που θα επέτρεπαν να προβληθεί ο ισχυρισμός ότι παραβιάστηκε η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως κατά τον υπολογισμό των επιβληθέντων προστίμων.

127. Όταν συγκρίνει τη Mannesmann και τη Vallourec, το Πρωτοδικείο εξηγεί πειστικά, με τις σκέψεις 299 έως 301, τους λόγους για τους οποίους η συνεργασία της Vallourec, μέσω του Verluca, ήταν από ποιοτική και ποσοτική άποψη εντελώς διαφορετική από τη συνεργασία της Mannesmann, μέσω του Becher.

128. Όταν συγκρίνει τη Mannesmann και τη Dalmine, το Πρωτοδικείο εξάγει το, ορθό ενόψει του σημείου Δ, δεύτερη περίπτωση, της ανακοινώσεως περί συνεργασίας, συμπέρασμα από το γεγονός ότι η Mannesmann, αντιθέτως προς την Dalmine, δεν γνωστοποίησε ρητώς στην Επιτροπή ότι δεν αμφισβητούσε ρητώς τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηριζόταν η ανακοίνωση των αιτιάσεων. Δεδομένων των διαφορετικών εννόμων συνεπειών τις οποίες έχουν οι διαφορετικές αντιδράσεις των δύο επιχειρήσεων[54], δεν μπορεί να συναχθεί από τη διαφορά μεταξύ του ύψους των προστίμων νομικά κρίσιμη διαφορετική μεταχείριση.

54 — Όπ.π., σημείο 119 και υποσημείωση 52.

129. Όσον αφορά τον τρίτο λόγο, φρονώ ότι, εφόσον στρέφεται κατά επικουρικής αιτιολογίας της αποφάσεως του Πρωτοδικείου, είναι απαράδεκτος ως αλυσιτελής.

130. Για λόγους πληρότητας προσθέτω ότι το Πρωτοδικείο, ακόμα και παραβλέποντας την προσφυγή την οποία άσκησε κατά της οικείας αποφάσεως και επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Τ-112/98, μπορούσε να κρίνει ότι μια συμπεριφορά, το αποτέλεσμα της οποίας ήταν ότι η Mannesmann ουδέποτε γνωστοποίησε πληροφορίες τις οποίες όφειλε να παράσχει, δεν μπορεί να θεωρηθεί συμπεριφορά συνεργασίας.

131. Καταλήγω συνεπώς ότι ο τρίτος λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος ως προς όλα τα στοιχεία του.

VI — Επί των εξόδων

132. Δεδομένου ότι προτείνω την απόρριψη όλων των λόγων αναιρέσεως και ότι η Επιτροπή υπέβαλε σχετικό αίτημα, η αναιρεσείουσα πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

VII — Πρόταση

133. Κατόπιν των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο:

1. να απορρίψει εν όλω την αίτηση αναιρέσεως·

2. να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.